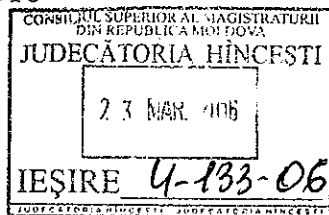

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI
MD-3401, or. Hîncești, str. Chișinăului, 7
e-mail: jhn@justice.md
tel. 0269-2 29 76

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
СУД ХЫНЧЕШТЬ
MD-3401, гop. ХЫНЧЕШТЬ
e-mail: jhn@justice.md
тел. 0269-2 29 76

23 martie 2016

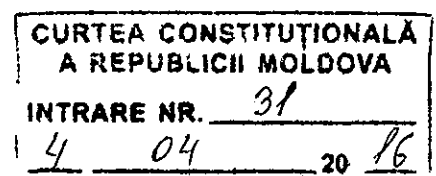

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun Chișinău, str. Al. Lăpușneanu 28

Prin prezenta, Judecătoria Hîncești, Vă expediază în baza încheierii din 21 martie 2016 sesizarea avocatului Radu Dumneanu cu privire la efectuarea controlului constituționalității prevederilor art. 249 Cod de procedură penală, prin prisma art. 22 din Constituția Republicii Moldova.

Președintele
Judecătoriei Hîncești

Mihail Macar

Î N C H E I E R E

21 martie 2016
Judecătoria Hîncești
Instanța compusă din
Președintele ședinței,
Judecător
Grefier
Cu participarea:
Procurorului
Apărătorului
Inculpatului
Translatorului

or. Hîncești

Ion Dadu
Diana Sava
Grigore Clevadi
Radu Dumneanu
Țurcan Oleg, persoana juridică
SRL „Energo Petrol”
Gheorghe Iovu

examinînd în ședință publică cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, depusă de avocatul Radu Dumneanu în interesele inculpatului Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL „Energo Petrol”, pentru a verifica constituționalitatea prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția R.Moldova,

a c o n s t a t a t :

La 02.10.2015, în Judecătoria r-lui Hîncești a parvenit spre examinare cauza penală de învinuire a lui Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL „Energo Petrol”, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.249 alin.(3) Cod penal.

La data de 21 martie 2016, în cadrul ședinței preliminare de examinare a cauzei, apărătorul inculpatului Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL „Energo Petrol”, avocatul Radu Dumneanu a înaintat o sesizare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind efectuarea controlului constituționalității prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția R.Moldova.

În motivarea cererii avocatul Radu Dumneanu a invocat formularea vagă și generalizată a învinuirii înaintate, în care nu s-a indicat data, locul sau modul de comiterea fiecărei acțiuni în parte și suma din care se formează prejudiciul invocat de către procuror, prin care apar incertitudine legislativă, care nu permite apărării să-și formeze o părare eficientă a intereselor persoanelor reprezentate. Consideră acțiunile înscrinate inculpaților calificate, în mod eronat, în baza art.249 alin.(3) Cod penal, din cauză, că fapta imputată nu reprezintă o infracțiune, răspunderea pentru aceste acțiuni fiind prevăzută de art.287 alin.(13) și (14) Cod contravențional. Reieșind din conținutul prevederilor art.249 alin.(3) CP și 287 alin.(13) și (14) CC, acțiunile inculpaților au fost calificate eronat de către acuzatorul de stat, ori normele contravenționale precitate nu fac referire la valoarea sumelor neachitate ca rezultat al presupunerilor acțiunii întreprinse în vederea diminuării drepturilor de import. În planul reglementării legislative se află în prezența unei incertitudini în ceea ce privește dacă fapta constituie infracțiune sau contravenție, situație care determină procurorul să aplice interpretarea prin analogie a Legii. Astfel, odată cu incertitudinea legislativă, care la rîndul ei o determină pe cea juridicțională, se duce atingere gravă principiului preminenței dreptului, care impune ca orice imixtiune a autorităților în dreptul individual, pe care Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale le protejează. În această situație, ținînd cont de prioritatea normelor de drept, faptul că Codul contravențional a fost aprobat și

respectiv intrat în vigoare în anul 2009, iar Codul penal în anul 2003, concluzionând că în speță ar urma să fie aplicat norma contravențională. Ținând cont de cele expuse, este evident, că în speța dată se impune ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea corespunderii normelor constituționale a prevederilor art.249 Cod penal. Având la bază cele expuse, solicită, sesizarea Curții Supreme de Justiție în vederea verificării constituționalității prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma prevederilor art.22 din Constituția R.Moldova.

În ședința de judecată inculpatul Țurcan Oleg, persoana juridică SRL „Energopetrol” și apărătorul său, avocatul Radu Dumneanu au susținut cererea cu privire la ridicarea exercitării de neconstituționalitate, pentru a verifica constituționalitatea prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția R.Moldova, pe motivele indicate în ea, solicitând admiterea acesteia.

Procurorul Grigore Clevadi, s-a expus asupra respingerii cererii depuse avocatul Radu Dumneanu în interesul inculpaților Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL„Energopetrol,, pe motivul că nu-și are un suport juridic de drept.

Instanța, audiind părțile, examinând solicitarea părții apărării, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Radu Dumneanu în interesul inculpaților Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL„Energopetrol,, reeșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor alin.(3) art.2 Cod Procedură Penală, constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor alin.(3) art.7 Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform prevederilor alin.(4) din art.39 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție, urma să sesizeze Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.

În conformitate cu art. 7 alin.(6) Cod de procedură penală - Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

La 09 februarie 2016 Curtea constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărît că: excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții :a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție ; b) excepția este ridicată de către una din părți sau

reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, avînd ca obiect prederile contestate

În circumstanțele descrise, avînd la bază sesizarea avocatului Radu Dumneanu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de reprezentantul inculpaților Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL,,Energo Petrol,, - Radu Dumneanu, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de Radu Dumneanu.

La fel, ținînd cont de prevederile alin.(3) din art.7 Cod de procedură penală, instanța consideră necesar a suspenda procesul pînă la soluționarea sesizării înaintate de avocatul Radu Dumneanu.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3), (6), art. 342 Cod de procedură penală instanța de Judecată, -

d i s p u n e:

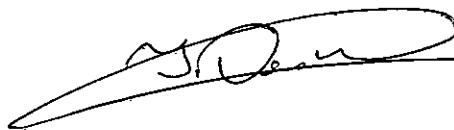
A ridica excepția de neconstituționalitate, la sesizarea înaintată de avocatul Radu Dumneanu pentru efectuarea controlului constituționalității prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția R.Moldova .

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Radu Dumneanu pentru efectuarea controlului constituționalității prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția R.Moldova.

Se suspendă examinarea dosarului nr. 1-458/15 privind acuzarea lui Țurcan Oleg și persoanei juridice SRL,,Energo Petrol,, de comiterea infracțiunii prevăzute în art.249 alin.(3) Cod penal, pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra cazului dat.

Încheierea nu este susceptibilă de atac, însă poate fi contestată o dată cu fondul cauzei.

**Președinte de ședință,
Judecător**

Ion Dadu

**Curtea Constituțională a
Republicii Moldova**

**de la avocatul Radu Dumneanu
în interesele SRL „Energo-Petrol”
și a cet.Oleg Țurcan**

SESIZARE

cu privire la efectuarea controlului constituționalității
prevederilor art.249 Cod penal

Onorată Curte,

Prin prezenta sesizare, apărarea solicită verificarea constituționalității prevederilor - art.249 Cod penal, prin prisma art.22 din Constituția Republicii Moldova.

1. Astfel, la moment numitul Oleg Țurcan și SRL „Energo Petrol” au statut de inculpați, fiind acuzați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.249 alin.(3) Cod penal, fiind acuzați în aceia că ar fi diminuat cheltuielile de transport, în legătură cu importurile, efectuate în perioada anilor 2010-2014, fapt care ar fi determinat cauzarea unui prejudiciu manifestat prin neachitarea drepturilor de import în valoare de 389805,27 lei.

2. Pe lângă formularea vagă și generalizată a învinuirii înaintate, în care nu s-a indicat data, locul sau modul de comitere a fiecărei acțiuni în parte și suma din care se formează prejudiciul invocat de către procuror, în speța dată urmează a fi scoasă în evidență *incertitudinea legislativă*, care nu permite apărării să-și formeze o apărare eficientă a intereselor persoanelor reprezentate.

3. În același timp, despre așa zisele acțiuni criminale, incriminate inculpaților este necesar să se indice că declararea mărfurilor la import reprezintă, potrivit Legii, responsabilitatea exclusivă a brokerilor vamali, care, din motive neclare nu au fost atrași în procesul dat, deși Legea indică expres că anume ei sunt responsabili de corectitudinea declarațiilor vamale.

Această situație este și mai frustrantă, dacă se ia în considerare și faptul că presupusul prejudiciu, invocat de procuror în speța dată, a fost stins de SRL „Energo-Petrol” după efectuarea controlului post-vămuire de către organul vamal, până la sesizarea organului de urmărire penală.

Însă-și tragerea fără temeii la răspundere a SRL „Energo-Petrol”, pentru comiterea unei fapte care nu constituie infracțiune, poate determina, pe viitor, imposibilitatea înaintării unei acțiuni de regres, pentru încasarea prejudiciului suportat, sub formă de penalități de întârziere și amenzi, față de brokerul vamal.

4. Aferent prezentei sesizări, se poate menționa că prevederile art.249 alin.(3) Cod penal sunt neconstituționale, din motivul că răspunderea pentru faptele incriminate inculpaților, este prevăzută și de art.287 alin.(13) și alin.(14) Cod contravențional.

În susținerea afirmațiilor indicate este necesar să se menționeze următoarele norme de drept:

Potrivit art.287 alin.(14) Cod contravențional este instituită răspunderea pentru ***„Acțiunile care au ca scop exonerarea ilegală de drepturile de import și de export sau reducerea acestor drepturi”***.

În același timp, potrivit art.287 alin.(13) Cod contravențional se sancționează faptele de ***„Neachitarea în termen a drepturilor de import și de export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea plenară a taxelor vamale”***.

Din acest punct de vedere este evident că art.249 Cod penal și art.287 alin.(13) și alin.(14) Cod contravențional, urmăresc sancționarea pentru comiterea aceluiași fapt, deoarece normele contravenționale precitate nu fac referire la valoarea sumelor neachitate ca rezultat al presupuselor acțiuni întreprinse în vederea diminuării drepturilor de import.

5. Concomitent, în susținerea afirmației cu privire la calificarea eronată, contrar prevederilor art.113 alin.(1) Cod penal, potrivit căruia calificarea infracțiunii reprezintă ***determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei de infracțiune, prevăzute de norma penală***, poate fi invocată și dispoziția art.1 alin.(3) Cod contravențional, care indică expres faptul că ***„Dacă în procesul aplicării unui alt act normativ se constată că prevederile acestuia contravin principiilor stabilite în prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod”***.

6. La fel, potrivit art.10 Cod contravențional ***„Constituie contravenție – fapta, acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod (!!!) și este pasibilă de sancțiune contravențională”***.

7. Totodată, potrivit art.1 alin.(2) Cod de procedură penală ***„Procesul penal are ca scop ... și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată”***.

În această ordine de idei, principiul legalității în procesului penal (art.3 alin.(2) Cod penal) indică expres că ***„Interpretarea extensiv defavorabilă și interpretarea prin analogie a legii penale sunt interzise”***.

8. Interpretarea extensiv defavorabilă de către acuzator, ***prin analogie***, a normelor Legii penale a fost făcută din motivul redacției difuze a dispoziției art.249 Cod penal în raport cu redacția dispozitivelor aliniatelor (13) și (14) care se conțin în Codul contravențional.

În această ordine de idei, este necesar să se indice că doar legiuitorul poate stabili faptele care constituie infracțiuni și nu procurorul sau instanța de judecată, care au doar obligația de a aplica Legea.

9. Respectiv, în situația în care se admite aplicarea analogiei Legii, este necesar să se tragă atenția inclusiv la dispozițiile contravențiilor prevăzute de art.312 și art.335 Cod contravențional, în care legiuitorul a indicat expres sintagmele

„... *daca fapta nu constituie infractiune*” și „... *fără a cauza o daună considerabilă persoanei*”.

10. În așa mod, în planul reglementării legislative, în speța dată, *suntem în prezența unei incertitudini* în ceea ce privește faptul dacă fapta constituie infractiune sau contravenție, situație care a determinat procurorul să aplice interpretarea prin analogie (*care nu poate fi extensivă și defavorabilă*) a Legii.

Astfel, consider că odată cu incertitudinea legislativă, care, la rândul ei o determină pe cea jurisdicțională, se aduce atingere gravă *principiul preeminenței dreptului*, care impune ca orice imixtiune a autorităților în dreptul individului, pe care Convenția Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale le protejează, să fie supusă unui control riguros.

11. În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului a indicat în practica sa că *o normă este clară, accesibilă și previzibilă* numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (*Silver s.a. vs. Regatul Unit, 25 martie 1983*). Odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil *insecuritatea juridică* și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (*Păduraru vs. România, 1 decembrie 2005*).

12. În contextul legislativ creat, suntem obligați să constatăm că unul din elementele constitutive ale laturii obiective, respectiv, *urmarea imediată (deoarece suntem în prezența unor componente materiale de contravenție/infractiune)*, la speța în discuție, este imposibil de determinat. Altfel spus, normele nu cuprind elementele necesare pentru conturarea *tipicității faptei (contravenție sau infractiune)*.

Situația descrisă, permite concluzia că la soluționarea prezentei spețe urmează a fi aplicate norme invalide cu conținutul neprecizat în întregime, ceea ce contravine flagrant normelor de tehnică legislativă.

În această situație, ținând cont de prioritatea normelor de drept, faptul că Codul contravențional a fost aprobat, respectiv a intrat în vigoare în anul 2009, iar cel penal în anul 2003, este evidentă concluzia că în speța noastră ar urma să fie pusă în aplicare norma contravențională.

13. Astfel, având în vedere că în realitate faptele incriminate în speța dată persoanelor inculpate reprezintă doar o contravenție, consider ilegală tragerea acestora la răspundere penală pentru comiterea unei infractiuni, deoarece dispozițiile art.287 alin.(13) și alin.(14) Cod contravențional nu condiționează aplicarea acestora în dependență de careva proporții ale taxelor vamale neachitate, iar în procesul contravențional (*ca și în cel penal, de altfel*), potrivit art.5 alin.(2) Cod contravențional, „*Interpretarea extensiv defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise*”.

14. Mai mult ca atît art.1 alin.(3) al Codului de procedură penală instituie obligația pozitivă organului de urmărire penală și a instanței de judecată de a nu admite tragerea neîntemeiată la răspundere penală a persoanelor care nu sunt vinovate de comiterea faptelor reprobabile.

15. Situația descrisă contravine flagrant și prevederilor art.7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care indică expres că, citez: *„Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii”*.

16. În plan național este necesar să se indice că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat, în mod repetat, că Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului reprezintă parte componentă a legislației naționale, care au prioritate de aplicare în situația în care generează neconcordanțe cu reglementările instituite în plan național.

17. La fel, potrivit art.22 al Constituției Republicii Moldova *„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”*.

18. Ținând cont de cele expuse, este evident că, în speța dată, se impune ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea corespunderii normelor constituționale a prevederilor art.249 Cod penal, deoarece la judecarea prezentei spețe în fond instanța de judecată urmează să aplice anume norma dată de drept, iar soluția emisă se va reflecta asupra intereselor și drepturilor numiților Oleg Țurcan și SRL „Energ-Petrol”.

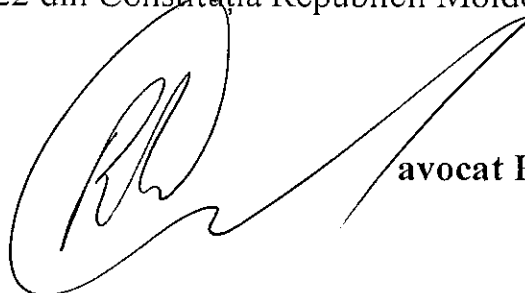
19. În drept, prezentul demers mi-l bazez pe prevederile art.2, art.7 alin.(3), art.68 alin.(1) pct.7), art.345 alin.(4) pct.1) Cod de procedură penală, art.135 alin.(1) lit.g) a Constituției Republicii Moldova, invocând în principal prevederile art.7 paragraful 1 Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care statuează că nimeni nu poate fi urmărit și pedepsit pentru o faptă care la momentul comiterii nu constituia infracțiune și art.22 din Constituția Republicii Moldova, care consacră același principiu enunțat de norma precitată a Convenției.

20. Avînd la bază circumstanțele expuse, -

S O L I C I T, -

Efectuarea controlului constituționalității prevederilor art.249 Cod penal, prin prisma prevederilor art.22 din Constituția Republicii Moldova.

Cu respect,

avocat Radu Dumneanu